

Aan Provinciale Staten

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
22.11.2022	2022/0190149			

Geachte leden van Provinciale Staten van Overijssel,

Hierbij informeren wij u over de voortgang van onze inzet rond het thema Jongerenparticipatie. We beschrijven de stand van zaken, geven aan waar we momenteel mee bezig zijn en wat het plan van aanpak voor 2023 is. Hierbij nemen wij uw ingediende voorstellen op dit onderwerp mee, te weten de Motie Burgerschap op basisscholen van 28 oktober 2020 en het Initiatiefvoorstel Jongerenparticipatie van 30 juni 2021, en gaan wij in op de situatie van de Jongerenraad Overijssel. Uiteraard gaan we daarover eventueel graag met u nader in gesprek.

Politieke en bestuurlijke context

Onze democratie is een groot goed, en binnen de opgave van kerntaak 7 – Kwaliteit Openbaar Bestuur – doen we er veel aan om deze te onderhouden en te versterken. Jeugd en jongeren verdienen hierbij onze speciale aandacht. Natuurlijk omdat ze vanaf hun 18^e jaar stemrecht krijgen, en opgroeiende jongeren nemen ook voor het eerst zelfstandig deel aan onze democratische samenleving. Scholen dragen hieraan bij door lessen in burgerschap, en daarnaast zijn de instituties, de openbare besturen op lokaal (gemeentelijk), regionaal (provinciaal) en nationaal niveau als eerste aan zet om de democratische principes te etaleren en uit te dragen..

Provincie Overijssel committeert zich ten volle aan deze uitdaging en onderneemt een scala aan activiteiten. Een speciaal team - Overijssel doet mee! (ODM) – richt zich specifiek op jeugd en jongeren, onder meer door attractieve spelvormen in te zetten. Daarbij wordt samengewerkt met veel schoolorganisaties en met ProDemos – de landelijke organisatie die democratie versterkende initiatieven onderneemt en/of ondersteunt en onder andere de PR van de Tweede Kamer behartigt.

Staten nemen initiatief

Als Staten heeft u het initiatief genomen om nadere focus aan te brengen op de doelgroep en in de activiteiten, en hebt u een aantal beleidssuggesties gedaan. Enerzijds om jongeren nadrukkelijker te betrekken bij het democratische gedachtengoed, anderzijds om zélf geïnformeerd te worden en gevoed met ideeën die onder jongeren leven. De doelgroep 'jongeren' is – als proef - uitgebreid met jeugd van de basisschoolleeftijd van 10 tot 12 jaar. Uw opdracht was om te bekijken of benadering van deze kinderen vanuit provinciaal perspectief effectief is. Dit experiment is uitgevoerd; hierna vatten we de conclusies nogmaals kort samen.

Ontwikkeling: van staatsinrichting naar burgerschap

De democratie zelf vergt onderhoud – waaraan u met onder meer het initiatiefvoorstel een stevige impuls geeft, maar ook de wijze waarop we democratie 'onderwijzen' willen we bij de tijd houden. De bedoeling is daarbij van 'doceren' toe te werken naar 'participeren'. Daarom zetten we meer in op burgerschap, en

dagen we jongeren uit om hun eigen ideeën, problemen en inzichten onderwerp van discussie te maken. En daarmee jongeren actief te betrekken bij het ontwikkelen van beleid. Dat doen we door bestaande activiteiten aan te passen en nieuwe onderdelen toe te voegen.

Inhoud van deze brief

Hierna informeren we u inhoudelijk over de voortgang en stand van zaken bij het bevorderen van jongerenparticipatie, aan de hand van drie onderdelen:

1. de pilot Burgerschap op Basisschoolonderwijs (in samenvatting)
2. uw Initiatiefvoorstel Jongerenparticipatie
3. de positie en ontwikkelingen van de Jongerenraad Overijssel.

1. Resumé pilot Burgerschap voor het Basisonderwijs

Eind 2020 is door de Staten een motie (Courtz c.s.) aangenomen om via een pilot-aanpak te kijken of de provincie een impuls kan geven aan burgerschapsonderwijs op de basisscholen. Wij hebben dit opgepakt en een pilot uitgevoerd. Daarover hebben we aan uw Staten in onze brief van 12 juli j.l. geïnformeerd. De algemene conclusie is dat specifieke lessen op basisscholen bijdragen aan burgerschap; zij leiden tot een beter begrip van democratie en stimuleren kinderen om verder na te denken en een eigen mening te vormen. Samengevat luiden de aanbevelingen: houd de verantwoordelijkheid van het geven van de lessen primair bij de basisscholen; de provincie kan een faciliterende en ondersteunende rol oppakken.

Voorlopig hebben we er daarom in de uitwerking voor gekozen om:

- een subsidieregeling te treffen die scholen kan helpen iets extra's te organiseren met bewezen meer impact, bijvoorbeeld het zeer positief beoordeelde spel Terra Nova Minimaatschappij¹
- aan scholen, via gemeenten of bibliotheekorganisaties de interactieve tentoonstelling de Democratiefabriek² aan te bieden, deze rouleert dit schooljaar door de hele provincie.

2. Voortgang Initiatiefvoorstel Jongerenparticipatie

Een jaar geleden is het Initiatiefvoorstel Jongerenparticipatie unaniem door PS aangenomen. Via dit voorstel geeft u aan GS de stimulerende en aanjagende opdracht mee om jongeren actief te betrekken bij democratie en politiek. U heeft daarvoor vier ambities geformuleerd, elk met een aantal beleidssuggesties.

Wij hebben dit – ondanks de hindernissen van de coronamaatregelen – met enthousiasme opgepakt. Eind 2023 maken we de definitieve balans op. Nu informeren we u over de tussentijds bereikte resultaten en de wijze waarop we verdere invulling geven aan uw beleidssuggesties.

Inhoud Initiatiefvoorstel en bevindingen

De politiek neemt belangrijke beslissingen die ook jongeren aangaan. Daarom moeten politici serieus luisteren naar de mening van jongeren. In landelijk onderzoek én onderzoek in Overijssel werd echter een toenemende frustratie onder jongeren gesignaleerd omdat echte invloed niet ervaren wordt. Hiermee rekening houdend zijn in het initiatiefvoorstel vier ambities concreet uitgewerkt. De ambities zijn:

1. De mening van jongeren vaker ophalen, op een bij hen passende wijze
2. De mening van jongeren bij beleidsbepaling benutten
3. Jongeren betrekken vóór, tijdens en na beleidsbepaling - ambtelijk en bestuurlijk
4. Nieuwe instrumenten benutten, met name digitaal

Voortgang ambitie 1

De suggestie uit het initiatiefvoorstel "Vorm een pool van docenten en scholen die met provinciale en, desgewenst ook gemeentelijke, beleidsmakers over jongerenparticipatie in het onderwijs een

¹ Terra Nova Minimaatschappij is een spel waarbij kinderen in groepjes hun eigen eiland inrichten. Vragen over leiderschap en verdeling komen aan de orde en worden steeds spannender als er bijvoorbeeld nieuwe schipbreukelingen landen. Het spel wordt gespeeld met getrainde begeleiders, en wordt zeer gewaardeerd.

² De Democratiefabriek is een opstelling van 'machines' met vragen en opdrachten over democratie, vrijheid en inclusiviteit, voor jeugd 11-14 jaar. De fabriek rouleert langs gemeenten, waar die meestal in de bibliotheek twee weken toegankelijk is voor scholen en publiek. Dit jaar hebben al 40 Overijsselse scholen meegedaan.

stimulerende, aanjagende en kennis delende rol vervullen” is als volgt uitgevoerd: met ROC van Twente en Deltion is een samenwerking geformuleerd en een gezamenlijk werkplan gemaakt. We werken onder meer samen bij de verkiezingen voor PS in 2023 en organiseren en professionaliseren gastlessen. Momenteel vindt in het huidige schooljaar de uitvoering daarvan plaats.

Voortgang ambitie 2

De suggestie dat de Jongerenraad “een beschouwende reflectie geeft op jaardocumenten: p-nota en begroting of jaarrekening” is eenmalig, eind 2021, uitgevoerd. Het blijkt echter lastig om jongeren inhoudelijk goed aan te haken op deze beleidsstukken. De processen en documenten van de politieke beleidscyclus (P-Nota, Begroting en Jaarrekening) staan ver af van de belevingswereld van jongeren. Bovendien kan op dat moment ook niet veel gedaan worden met hun inbreng. Daarom werken we momenteel een strategie uit om jongeren eerder, bij beleidsontwikkeling op de afdelingen, vóór vaststelling door GS te betrekken. En werken we aan meer aandacht voor een terugkoppeling en verantwoording naar jongeren over wat er met hun input is gedaan.

Voortgang ambitie 3

De belangrijke rol die scholen hebben bij de communicatie met jongeren, blijkt uit de nieuwe wet Burgerschapsonderwijs. Hiervoor hebben we al de samenwerking met Deltion en ROC van Twente benoemd.

De suggestie om een pool van ambtenaren en politici te vormen die gastlessen geven, maakt daar deel van uit. Met de scholen is een lessencyclus ontwikkeld waarbij provincieambtenaren gastlessen geven, en de schoolklassen op het provinciehuis een spel doen en met de gastdocenten in de praktijk meekijken.

Ook op andere wijze zijn we aan de slag met de suggestie om meer verbinding te leggen tussen politici, ambtenaren en scholieren. Dat gebeurt met name via het Democratiespel en Provinciespel in de Statenzaal, waar altijd een Statenlid aan deelneemt. In deze spelvormen dragen de deelnemers zélf de onderwerpen aan. Dat geeft een indruk van de thema's en onderwerpen die de jongeren aanspreken.

Voortgang ambitie 4

Sociale media en ‘digitaal’ in het algemeen is niet meer weg te denken als communicatiemedium binnen een democratische rechtsstaat. Uw suggestie om “de digitale weg” te benutten voor contact met jongeren hebben wij dan ook enthousiast opgepakt. Daarbij proberen we jongeren daar te bereiken waar ze al zijn, dus op hun eigen platforms zoals Instagram. In de uitvoering hebben we gekozen voor de methode van Circle Lytics³, die zich kenmerkt door enerzijds gebruik te maken van de platforms waar jongeren al zijn, en anderzijds door twee-richtingenverkeer. We hebben één sessie uitgevoerd met vragen gelieerd aan de Omgevingsvisie, en lanceren op dit moment een tweede ronde over de woonproblematiek.

De verspreiding van informatie gebeurde in ronde 1 van de dialoog nog voornamelijk via gerichte advertenties op social media, om daarmee een brede groep jongeren te bereiken. In volgende rondes gaan we ook met de Jongerenraad verkennen hoe we hun invloed en netwerken kunnen gebruiken voor een grotere deelname.

Een ander ‘digitaal contact’ was rondom de 5 mei-viering. Onder het motto ‘app de Commissaris’ is jongeren gevraagd via een foto te verbeelden wat vrijheid voor hen betekent. Uit honderden reacties zijn ca. 20 jongeren geselecteerd, die door de CdK zijn ontvangen op het VIP-deck van het provinciehuis tijdens het Bevrijdingsfestival om het gesprek te voeren over het belang van democratie en het leven in vrijheid - een mooie combinatie van ‘digitaal’ een ‘fysiek’ contact.

³ Circle Lytics brengt digitaal een dialoog op gang, in twee rondes. Ronde 1 worden vragen gesteld daar waar jongeren ‘zijn’, bijvoorbeeld op Instagram. Na analyse volgt een tweede ronde waarin de gerangschikte antwoorden worden voorgelegd en ieder daar weer op kan reageren. Dat leidt tot interactie en verbreding van verbreding van je eigen blikveld. Dit jaar zijn twee sessies uitgevoerd, rondom de Omgevingsvisie en Wonen.

Tenslotte is er nog een nieuw instrument waarmee we inmiddels al enige ervaring hebben opgedaan; Tienskip⁴. Het afgelopen jaar is de eerste projectdag uitgevoerd; voor het huidige schooljaar staat drie projectdagen gepland. Wij houden een overzicht bij van de onderwerpen. Dat geeft een goede inkijk in wat er speelt onder de jongeren.

3. Jongerenraad

Overijssel kent al meer dan 20 jaar een Jongerenraad, die op dit moment 8 actieve leden telt. Het doel van de Jongerenraad is te fungeren als klankbordgroep en als jongeren-aanspreekpunt voor politieke- en beleidszaken van de provincie Overijssel. Dit komt ook terug in uw Initiatiefvoorstel.

Ontwikkeling

De afgelopen jaren functioneerde de Jongerenraad niet optimaal. De onderlinge samenwerking in de raad verliep moeizaam en uiteraard hielp het ontbreken van fysieke ontmoetingen in 2020 niet. Ook vond er veel wisseling plaats in de samenstelling van de raad en het bestuur. Het afgelopen jaar is er veel tijd en energie gestoken in het robuust maken van de organisatie. Er is onder andere een jongerenwerker/coach van de gemeente Zwolle aangetrokken die in 2021 een aantal trainingen heeft verzorgd. Door deze ontwikkelingen is er weinig tot geen gelegenheid geweest voor datgene waarvoor de Jongerenraad eigenlijk bedoeld is; klankborden op inhoud en meepraten over provinciale onderwerpen.

Inmiddels is de Jongerenraad kwalitatief 'op sterkte', maar is het aantal leden nog gering. De inspanning van de leden is er de komende tijd vooral op gericht nieuwe leden te werven.

Wat kunnen we verwachten

De leden van de Jongerenraad hebben zich verdeeld in werkgroepen, vooral gericht op het proces. Zij reflecteren en adviseren over hoe jongeren te betrekken bij beleidsprocessen en inhoud. Daarmee kiezen we een iets andere insteek dan in het initiatiefvoorstel, waar de Jongerenraad ook een stevige inhoudelijke adviesrol wordt toegedicht. Die komt maar moeilijk van de grond, omdat de onderwerpen en stukken complex zijn en vaak ver van de beleevingswereld van jongeren af staan. Bovendien hebben jongeren ook verschillende meningen.

Daarom steken we in op het benutten van de kracht van de leden van Jongerenraad; hun functie als procesadviseur (naar de provincie) en ambassadeur (richting jongeren) over hoe jongeren te betrekken.

Vervolgstappen

Twee maal per jaar heeft (een afvaardiging van) Provinciale Staten een voortgangsgesprek met de Jongerenraad. In 2022 was dat in maart en begin november. Het waren goede en nuttig gesprekken over de rol van de jongerenraad bij uiteenlopende vraagstukken en de positie van de jongerenraad zelf. Concreet werd geopperd om de JRvO een paar keer per jaar met GS in gesprek te laten gaan over specifieke thema's. Het idee is dat de inbreng van jongeren nog daadwerkelijk kan worden meegenomen bij beleidsvorming. Doorredenerend op die gedachte zou het nog beter zijn om tijdens beleidsontwikkeling door de beleidsafdelingen al jongeren te laten meepraten. De Jongerenraad kan helpen dit vorm te geven. Ook is gesproken over inhoudelijke inbreng in een Statenvergadering in de vorm van een Algemene Jongeren-Beschouwing.

Deze punten vragen nadere uitwerking; wij gaan graag met u hierover het gesprek aan.

⁴ Tienskip is een vorm van jongerenparticipatie waarbij tot wel 100 jongeren discussiëren over problemen en ideeën die zij zelf hebben aangedragen. Op een projectdag wordt dan onder begeleiding van deskundigen – onder wie Statenleden en ambtenaren – gesprakt over oplossingen. Die worden vervolgens in de Statenzaal gepresenteerd en er wordt over gestemd. Aan de (groepen van) deelnemers wordt tenslotte ook een praktische follow-up begeleiding aangeboden om de oplossing ook 'in de echte wereld' een stapje verder te brengen.

4. Plan van Aanpak

Doordat uw Staten structureel middelen heeft gereserveerd in de begroting, hebben we de afgelopen jaren letterlijk tienduizenden jongeren de beginselen van de democratie kunnen bijbrengen. Voor een belangrijk deel in het hart van onze regionale democratie, in de Statenzaal van het provinciehuis.

De meeste van deze activiteiten zetten we ook voort in 2023: Het Provinciespel en de Democratiefabriek blijken erg succesvol. Hiermee bereiken we jaarlijks enkele duizenden scholieren, vooral van mbo-opleidingen en bovenbouw basisscholen. Met de debatactiviteiten (MEP, Jeugd Debat, Lagerhuis) bereiken we een kleinere, specifieke groep geëngageerde jongeren, van havo/vwo-niveau. Het zijn rondes in een landelijke cyclus. Ook deze activiteiten zetten we voort.

Tienskip en de digitale dialoog via Circle Lytics zijn beloftevolle nieuwe instrumenten gebleken, die we in 2023 toevoegen; er worden dit schooljaar bijvoorbeeld 3 nieuwe Tienskip-projectdagen gepland.

Aan alle activiteiten op het provinciehuis – Provinciespel, de debatten en Tienskip – nemen ook Statenleden en/of collegeleden deel, als deskundige en/of adviseur.

N.b.: de activiteit Escaperoom, die gespeeld wordt in de Oude Statenzaal is tijdelijk gepauzeerd vanwege de verbouwing; we gaan ervan uit dat we die in de loop van 2023 weer oppakken.

Als provincie organiseren we zélf geen activiteiten op basisscholen, maar we kunnen gemeenten en scholen wel helpen met burgerschapsactiviteiten, zoals bijvoorbeeld het werken met spelen als Terra Nova Minimaatschappij. We hebben een gelimiteerde subsidieregeling ingesteld waarmee we schoolorganisaties in staat stellen om dit soort speciale lessen te (laten) geven.

In totaal worden met deze activiteiten tussen 6000 en 7000 jongeren bereikt – dat is ongeveer het niveau van vóór corona. De uitbreiding met de Democratiefabriek zorgt voor verdere groei van dit aantal. Dat geldt zeker ook voor de digitale dialoog; in de eerste sessie bleven uiteindelijk ca. 100 actieve deelnemers over, maar door de vragen interessanter te maken en nog beter te richten op de specifieke doelgroep, verwachten we naar honderden of zelfs duizenden deelnemers te kunnen groeien.

Naast deze spelvormen en evenementen besteden we in 2023 ook veel aandacht aan de combinatie van beleidsontwikkeling en het jongerenperspectief. Via verschillende beleidsinhoudelijke onderwerpen gaan we verkennen waar en hoe de mening van jongeren beter betrokken kan worden in het beleidsproces. De Jongerenraad speelt daarbij een belangrijke rol, al kijken we ook nadrukkelijk verder naar het betrekken van meer jongeren bij deze vraagstukken.

Tot slot

Jaarlijks weten we in Overijssel duizenden jongeren te bereiken met een positieve boodschap over democratie en samenleving. Scholen, ambtenarij, maar niet in de laatste plaats uzelf, leveren daar een stevige bijdrage aan.

We vertrouwen op uw blijvende inzet bij de verschillende spelvormen, en uw advies en feedback bij de doorontwikkeling en versterking van de (functie van) de Jongerenraad.

Uiteraard zijn wij als college ook te allen tijde bereid tot een nader inhoudelijk gesprek hierover.

Met vriendelijke groet,

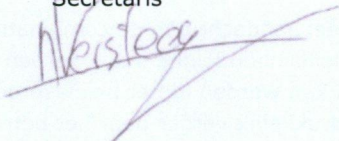
Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Voorzitter

ir. A.P. Heidema

Secretaris

N. Versteeg

BIJLAGE: Plan van aanpak 2023

In dit plan van aanpak beschrijven we de belangrijkste activiteiten van ODM in 2023. Inzet en omvang is afgestemd op de (structureel) beschikbare menskracht en middelen. De meer traditionele spelvormen vinden plaats in het provinciehuis; nieuw zijn de Democratiefabriek – primair gericht op basisschoolleerlingen en de digitale dialoog via Circle Lytics.

Dit totale palet is zo samengesteld dat zo goed mogelijk voldaan wordt aan zowel de ambitie uit het coalitieakkoord (jongeren ontvangen in het provinciehuis) en de wensen van Provinciale Staten beschreven in de motie Burgerschap in het Basisonderwijs en het initiatiefvoorstel Jongerenparticipatie.

Aanleiding: de ontwikkeling van staatsinrichting naar burgerschap

De democratie zelf vergt onderhoud, maar ook de wijze waarop we democratie 'onderwijzen' willen we bij de tijd houden, naar de laatste inzichten en op basis met onze opgedane ervaringen. De bedoeling is daarbij van 'doceren' toe te werken naar 'participeren'. Daarom zetten we meer in op burgerschap, en jongeren uit te dagen hun eigen ideeën, problemen en inzichten onderwerp van discussie te maken. Dat doen we door bestaande activiteiten aan te passen en nieuwe onderdelen toe te voegen.

Door deze accentverschuiving van 'staatsinrichting' naar 'burgerschap' kunnen wij ook beter voldoen aan de expliciete wens om de mening van jongeren nadrukkelijker mee te nemen vóór, tijdens en na beleidsvorming. Immers, jongeren komen dan met eigen input, die Provinciale Staten kan betrekken in de beraadslagingen over politieke kwesties en te bespreken onderwerpen.

De kern van het Initiatiefvoorstel is dat juist de jongeren van grote betekenis zijn in het onderhouden van een levendige en eigentijdse democratie en het verbeteren van de kwaliteit van het openbare bestuur.

"De jeugd heeft de toekomst" vat deze ambitie goed samen.

Alle bestuurslagen hebben daarin een taak; de provincie speelt daarbij als 'midden-laag' een centrale rol.

Tot voor kort waren veel activiteiten van ODM gericht op het onderwijzen van hoe de democratie qua structuur in elkaar zit, hoe vergaderingen plaatsvinden en debatten worden gevoerd. Activiteiten zoals het Overijsselse Jeugd Debat passen heel goed in deze aanpak, en worden ook gewaardeerd door deelnemers en toeschouwers. Keerzijde van de medaille is dat het bereik van deze activiteiten beperkt is en met name op een specifieke groep jongeren is gericht, in dit geval namelijk de meer maatschappelijk betrokken HAVO/VWO-scholier.

In het Initiatiefvoorstel is de focus breder. Bovendien komen we de laatste jaren tot het inzicht om meer de doelgroep zelf aan het woord te laten over wat ze belangrijk vinden en wat hen bezig houdt. Dan komt al pratende wel het gesprek over waar je vervolgens terecht kunt met vragen, ideeën en hoe je actief kunt meedoen. Zo rijpt ook - zonder per se zelf actief te participeren in het politieke proces, het inzicht dat je onderdeel bent van een samenleving, en dat je je stem op veel manieren kunt laten horen. Maar ook dat je kunt leren wat anderen vinden en ontdekken hoe je samen kunt werken aan oplossingen. Dát noemen we burgerschap.

Activiteiten 2022-2023

Voor onze aanpak in 2023 is het bestaande programma leidend met verwerking van de Motie Burgerschap in het Basisonderwijs en het Initiatiefvoorstel. Dat combineren we met de geschetste ontwikkeling in het burgerschapsonderwijs. Verder brengen we ook de Jongerenraad beter in positie.

De aanpak is gebaseerd op het bestaande activiteitenprogramma, dat we wel continue actualiseren, onder andere op advies van de specialisten van ProDemos.

Op het provinciehuis gaan we door met educatieve spelvormen zoals het provinciespel en de escaperoom. Dit versterken we verder met activiteiten op locatie zoals Terra Nova en de Democratiefabriek. Daarnaast staan in 2023 ook weer enkele evenementen op de planning, zoals debatactiviteiten. En uiteraard besteden we gerichte aandacht aan de verkiezingen.

Hieronder een korte opsomming van de activiteiten die ODM uitvoert of recent uitgevoerd heeft, en/of die ook het komende jaar op de planning staan. Daarna gaan we per ambitie (uit het Initiatiefvoorstel) op een aantal specifieke activiteiten.

Activiteitenpalet ODM

Activiteit	Waar	Voor wie	Statenlid	Deeln./jaar
Democratiefabriek	Bibliotheken, roulerend	Schoolklas 10-14 jaar	Nee	1500
Provinciespel A	Statenzaal	Schoolklas 12-14 jaar	Nee	600
Provinciespel B	Statenzaal	Schoolklas 15-25 jaar	Ja	3000
Escaperoom *	Oude Statenzaal	Scholieren 16+	Nee	--
Tienskip **	Statenzaal + Foyer	Schoolklassen 16+	Ja, meerdere	300
Terra Nova ***	Basisscholen	Schoolklas 11-12 jaar	Optioneel	200
Lagerhuis-debat	Statenzaal + div. ruimtes	Scholieren 16-23 jaar	...	100
Jeugddebate	Statenzaal + div. ruimtes	Scholieren VO	...	120
Verkiezingsacties	Schoolgebouwen (mbo)	Scholieren 15-25 jaar	Ja	n.v.t.
MEP	Statenzaal + div. ruimtes	Scholieren 14-18 jaar	Ja	100
Circle Lytics	Digitaal, m.n. Instagram	Jongeren 15-25 jaar	Nee	****

*) Het escaperoom-spel is tijdens de verbouwing van de Oude Statenzaal tijdelijk buiten gebruik

**) Tienskip is dit jaar één keer uitgeprobeerd, en wegens succes volgen in schooljaar 2022/2023 drie sessies

***) Terra Nova Minimaatschappij is acht keer als pilot uitgevoerd; we zien voor de provincie een rol in de coördinatie en eventueel ondersteuning bij het inzetten van dit (en soortgelijke) spelen.

****) De digitale dialoog is nog in ontwikkeling. In een eerste proef namen ruim 100 jongeren actief deel. Via verbeterde opsprong, promotie en inzet van Jongerenraad-leden, verwachten we dat te kunnen uitbreiden naar enkele duizenden jongeren.

Toelichting op speltype en doelgroep

Met de provinciespelen en Tienskip bereiken we een grote groep jongeren, die we bovendien in het provinciehuis ontvangen – wat immers een ambitie in het coalitieakkoord is. De begeleiding is relatief arbeidsintensief, maar door daar vaker vakcollega's bij in te zetten, is dit hanteerbaar en pikken zo ook de provincie-collega's vanuit de verschillende beleidseenheden signalen van jongeren op; win-win dus. Bovendien doen Statenleden mee aan deze spelen, zodat zij ook ervaren wat jongeren bezig houdt.

De democratiefabriek is ook een volume-activiteit. Hoewel de voornaamste doelgroep – basisschoolleerlingen – niet de hoogste prioriteit heeft, is dit wel een efficiënte manier om de ambitie van de Motie Burgerschap in het Basisonderwijs in te vullen. Bovendien genereert de activiteit veel bekendheid en is een neveneffect dat docenten ook geïnteresseerd raken in de andere activiteiten, die op het provinciehuis plaatsvinden.

Met de verschillende debat-activiteiten bereiken we een kleine, specifieke doelgroep. De activiteiten zelf vergen echter ook niet veel begeleiding; deels wordt die door derden verzorgd. Bovendien zijn deze programma's vergaand gestandaardiseerd.

Deze activiteiten doen we mede omdat zij onderdeel uitmaken van een landelijk programma waarin alle provincies hun steentje bijdragen, bijvoorbeeld door voorrondes te organiseren.

Via de digitale dialoog bereiken we een zeer brede doelgroep. De jongeren die hieraan deelnemen zijn niet gekoppeld aan een school(type) of in een bepaalde leeftijd. Daarom is dit ook een waardevolle aanvulling op de fysieke activiteiten.

Specifieke actie rondom de verkiezingen, gericht op bewustwording en opkomstbevordering, doen we in eerste instantie met onze partner-scholen, Deltion in Zwolle en ROC van Twente. Deze acties zijn vrij arbeidsintensief en kostbaar. We kijken wel hoe we in de toekomst de aanpak kunnen standaardiseren en voor meer scholen beschikbaar kunnen maken. Er zijn immers praktisch elk jaar verkiezingen, naast die voor Provinciale Staten die voor gemeenteraden, de Tweede kamer en het Europese Parlement. Zo kunnen we elk jaar hetzelfde draaiboek hanteren, waardoor de efficiëntie sterk toeneemt.

Relatie met initiatiefvoorstel

Puntsgewijs verbinden we de voorgestelde strategische en operationele wijzigingen aan de vier ambities zoals die in het initiatiefvoorstel zijn geformuleerd.

Ambitie 1: De mening van jongeren vaker en frequenter op een hen passende wijze ophalen

Actie: Komend jaar gaan we intern in de provinciale organisatie met de beleidseenheden gesprekken voeren om het interne bewustzijn te vergroten over het betrekken van jongeren. Aan de hand van spiegelgesprekken met jongeren willen we verkennen welke beleidsinhoud wel en niet relevant is voor de leefwereld van jongeren, en hoe, in welke vorm we ze bij de inhoud kunnen betrekken. We betrekken bij die gesprekken in ieder geval actief leden van de Jongerenraad.

Ambitie 2: De mening en inbreng van jongeren bij beleidsbepaling benutten

Actie: Afhankelijk van de uitkomsten van de actie bij ambitie 1 voorzien we pilots om jongeren daadwerkelijk een actieve inbreng te laten leveren. De inzichten van afgelopen jaar staan evenwel haaks op de leefwereld van jongeren. In gesprekken tussen Jongerenraad en PS organiseren we het gesprek over op welke wijze jongeren wel willen deelnemen en hun mening kunnen en willen inbrengen.

Ambitie 3: Beleidsmakers en -beslissers gaan jongeren meer betrekken

Per huidig GS-lid organiseren we in afstemming met de bestuurder een gesprek met jongeren over een beleidsonderwerp uit de desbetreffende portefeuille. Die gesprekken vinden in beginsel 'live' plaats, maar in overleg kunnen we ook kiezen voor het starten van een digitale dialoog. Zie hierna ambitie 4.

Ambitie 4: Nieuwe instrumenten inzetten zodat jongeren hun mening kunnen geven

Hier gaan we eerst de uitkomsten van het digitale instrument Circle Lytics evalueren. In 2022 hebben we in twee rondes ervaring opgedaan met dit instrument – de twee ronde loopt in november. Op basis van de ervaringen en uitkomsten komen we met een vervolgvorstel hoe we de digitale dialoog met jongeren verder vorm kunnen geven. Ook bij deze evaluatie zullen we jongeren van de Jongerenraad vragen naar hun visie en advies; mogelijk dat we via de Jongerenraad de dialoog ook met een grotere groep kunnen voeren. Daarmee wordt dan tegelijk aan uw suggestie in het initiatiefvoorstel voldoen om 'een schil' om de Jongerenraad heen te organiseren waarin jongeren gevraagd wordt naar hun mening.

Zoals hiervoor genoemd, houden we de onderwerpen bij die tijdens het vernieuwde Provinciespel en de Tienskip-projectdagen worden aangedragen. Ook dat levert inzicht op in wat er speelt onder jongeren.

